БУРГАССКИЙ СВОБОДНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ЦЕНТР ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ОТЗЫВ

зарубежного научного руководителя на диссертационную работу Тулекеновой Динары Толеубековны выполненную на тему «Ақпараттық коммуникативтік технологиялар негізінде болашақ бастауыш мектептегі шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивтік-коммуникативтік компетенциясын қалыптастырудың концептуалды негізі», «Концептуальная основа формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции у будущих учителей начальной школы на основе информационно-коммуникативных технологий», представленную на соискание ученой степени доктора PhD, специальности 6D011900 «Иностранный язык: два иностранных языка»

В данной работе рассматривается вопрос формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции будущих учителей иностранных языков в начальной школе на основе информационно-коммуникативных технологий.

Содержание работы направлено на выявление основных подходов и принципов развития профессионально-когнитивно-коммуникативных компетенций будущих учителей иностранных языков в начальной школе.

Целостное содержание работы построено на анализе компетентностной модели профессионального иноязычного образования, связанного с изменяющимися потребностями общества и рынка труда в современных условиях.

Исследование направлено на выявление лингво дидактических особенностей контента дисциплины методического цикла в подготовке учителя иностранного языка в начальной школе.

Обозначенные соискателем задачи соотносятся с положениями, выносимыми на защиту. Определены субкомпетенции формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции будущих учителей иностранных языков, описаны организационные требования к их формированию у студентов, раскрыто содержание заданий, которые систематизируют лингво-методические компетенции студента и

способствуют формированию необходимых навыков ведения урока иностранного языка.

Работа интересна и актуальна с позиций преподавания иностранного языка с использованием ИКТ в начальной школе, получены результаты для подготовки учителя иностранного языка в начальной школе, проанализированы ресурсы Интернет-источников, чтобы учитель отвечал современным требованиям к образованию.

В работе четко прослеживается мысль, что процесс повышения эффективности обучения иностранному языку направлен на систему взаимосвязи преподавания иностранного языка и профессиональной деятельности специалиста, мерилом чего является языковая личность преподавателя ИЯ и его профессиональная компетенция.

Проведенный соискателем анализ научно-педагогической литературы по формированию профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции будущих учителей иностранных языков в начальной школе показал, что данный феномен недостаточно изучен: отсутствуют работы, в которых бы системно рассматривалось понятие «профессионально-когнитивно-коммуникативная компетенция» будущих учителей иностранных языков в начальной школе, имеются работы, которые рассматривают дискретно каждый из его компонентов; не разработаны содержание и дидактика формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции при подготовке будущих учителей начальных классов в педагогических языковых вузах.

Решение этих задач определяет актуальность темы, поскольку в казахстанской практике подготовки учителей иностранных языков в университетской системе не было специализации для начальной школы.

Достигнута цель исследования – разработка модели формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции учителя иностранного языка в начальной школе на основе информационно-коммуникативных технологий.

В модели представлена предметно-процессуальная универсальная единица **образовательного концепта**, который может выступать основой концептуальной системы подготовки и отражает знания и опыт специалиста в иноязычной начальной школе.

Широкий информационный потенциал Интернет-ресурсов способствует развитию иноязычно-речевой и иноязычно-коммуникативной деятельности учащихся. Студенты имеют возможность проектировать ситуации для иноязычного общения в контексте будущей профессии, и акцентируют внимание на решение проблем профессиональной направленности в ходе учебного процесса и их активной деятельности.

Логика диссертации оправдана опорой на системно-дидактический подход к предмету исследования, связанного с обоснованием цели для

формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции у будущих учителей начальной школы на основе информационно-коммуникативных технологий, что является безусловно актуальной задачей. Решение этих задач основано на выполнении комплекса работ, различных по методическому характеру и составу.

Достоверность всех результатов и выводов основана на когнитино-лингвокультурологической методологии формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции у будущих учителей начальной школы на основе информационно-коммуникативных технологий. Новизна в исследовании по избранной тематике проявляется и в:

- переходе обучения иностранному языку на основе разработки заданий в обновленной школе на основе информационно-коммуникативных технологий;
- определении и апробации интерактивного и языкового и тематического минимумов как единиц предметного содержания;
- использовании потенциала формирования профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенции у будущих учителей начальной школы на основе информационно-коммуникативных технологий у будущих учителей начальной школы на основе информационно-коммуникативных технологий;
- интерпретировании понятия «профессионально-когнитивно-коммуникативной компетенция» как проявления качественно нового измерителя обученности в области обучения иностранному языку, обеспечивающего возможность современной личности жить и общаться в условиях иноязычного окружения;
- внедрении когнитивно-деятельностного компонента в технологию обучения иностранному языку и выстраивании целостной системы в виде технологии когнитино-коммуникативного обучения иностранному языку в вузе.

В ходе обсуждений разделов диссертационной работы при неоднократных встречах и переписке, как зарубежный руководитель могу отметить, что Тулекенова Д.Т. как научного соискателя, отличает большой научный талант, самостоятельность, высокая требовательность к себе, глубокое знание современных методов научных исследований.

Все эти качества она в достаточной степени проявила при работе над диссертацией.

Глубокая теоретическая проработка исследуемого вопроса, большой объем практических исследований, проверка полученных данных в производственных условиях позволили диссертанту успешно решить поставленные задачи.

Результаты исследований Тулекеновой Д.Т. прошли довольно широкое обсуждение: она неоднократно выступала на научно-технических конференциях и совещаниях различного уровня.

На основании вышеизложенного считаю, что Тулекенова Д.Т. сформировалась в самостоятельного научного работника, представленное исследование отвечает по актуальности и значимости, уровню достигнутых научных и практических результатов вполне соответствует требованиям, предъявленным к диссертациям, а автор работы Тулекенова Динара Толеубековна достойна присуждения степени доктора PhD по специальности 6D011900 «Иностранный язык: два иностранных языка.

……………………………………

Профессор, доктор Бургасского свободного университета
Мария Стоянова Алексиева

Номер телефона: +359 888653330

БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЦХН
РЕДОВНО

БУРГАС ЕРКІН УНИВЕРСИТЕТІ

ГУМАНИТАРЛЫҚ ҒЫЛЫМ ОРТАЛЫҒЫ

Тулекенова Динара Толеубековнаның 6D011900 – «Шетел тілі – екі шетел тілі» мамандығы бойынша PhD философия докторы дәрежесін алуға «Ақпараттық коммуникациялық технологиялар арқылы болашақ бастауыш мектеп шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенциясын қалыптастырудың тұжырымдамалық негіздері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына

ШЕТЕЛДІК ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІНІҢ ПІКІРІ

Бұл жұмыста ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде бастауыш мектеп болашақ шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенциясын қалыптастыру мәселесі қарастырылған.

Жұмыстың мазмұны бастауыш мектеп болашақ шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенциясын қалыптастырудың негізгі тәсілдері мен принциптерін анықтауға бағытталған.

Жұмыстың тұтас мазмұны қазіргі жағдайда қоғам мен еңбек нарығының өзгермелі қажеттіліктеріне байланысты кәсіби шетел тілін оқытудың құзыреттілік моделін талдауға негізделген.

Зерттеу жұмысы бастауыш мектеп шетел тілі мұғалімдерін даярлаудағы әдістемелік цикл пәндері мазмұнының лингводидактикалық ерекшеліктерін анықтауға бағытталған.

Ізденуші анықтаған міндеттер қорғауға ұсынылған қағидаларға сәйкес келеді. Болашақ шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивтік-коммуникативтік компетенциясын қалыптастырудың субкопетенциялары айқындалып, оларды студенттерде қалыптастырудың ұйымдастырушылық талаптары мен студенттің тілдік және әдістемелік компетенцияларын жүйелейтін және шетел тілі сабағын өткізуде қажетті дағдыларды қалыптастыруға ықпал ететін тапсырмалар мазмұны баяндалды.

Бастауыш мектепте АКТ-ны қолдану арқылы шетел тілін оқыту тұрғысынан жұмыс қызықты және өзекті болып табылады. Бастауыш мектепте шетел тілі мұғалімдерін даярлау бойынша нәтижелер алынып, мұғалімнің заманауи білім беру талаптарына сай болуы үшін Интернет көздерінен алынған ресурстар талданған.

Жұмыста шетел тілін оқытудың тиімділігін арттыру үдерісі шетел тілін оқыту мен маманның кәсіби іс-әрекеті арасындағы байланыс жүйесіне бағытталған, оның көрсеткіші шетел тілінің тілдік тұлғасы мен оның кәсіби компетенциясы болып табылатындығы туралы ой анық көрсетілген.

Бастауыш мектеп болашақ шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивті -коммуникативтік компетенциясын қалыптастыру мәселелері бойынша ізденуші тарапынан ғылыми-педагогикалық әдебиеттерге жүргізілген талдау бұл феноменнің жеткілікті зерттелмегенін көрсетті, мысалы: «кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенция» ұғымын жүйелі түрде қарастыратын еңбектердің және оның әрбір құрамдас бөлігін дискретті қарастыратын жұмыстар жоқ екенін; педагогикалық тілдік жоғары оқу орындарында болашақ бастауыш мектеп ШТ мұғалімдерін даярлауда кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенциясын қалыптастырудың мазмұны мен дидактикасы жасалмаған.

Бұл мәселелердің шешімі тақырыптың өзектілігін анықтайды, себебі университет жүйесінде шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың қазақстандық тәжірибесінде бастауыш мектепке арналған мамандық болмаған.

Зерттеу мақсатына – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде бастауыш мектеп шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенциясын қалыптастыру моделін құруға қол жеткізілді.

Модель білім беру концепциясының пәндік-процессуалдық әмбебап бірлігін ұсынады, ол концептуалды оқыту жүйесінің негізі бола алады және маманның шеттілдік бастауыш мектептегі білімі мен тәжірибесін көрсетеді.

Интернет ресурстарының кең ақпараттық әлеуеті студенттердің шетел тілінде сөйлеуін және шеттілдік коммуникативтік іс-әрекетін дамытуға ықпал етеді. Студенттердің болашақ мамандығы контекстінде шетел тіліндегі қатысым жағдаяттарын құрастыру мүмкіндігі бар және оқу үдерісі мен белсенді жұмысы кезінде кәсіби мәселелерді шешуге назар аударады.

Диссертациялық жұмыстың логикасы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде болашақ бастауыш мектеп мұғалімдерінің кәсіби-когнитивтік-коммуникативтік компетенциясын қалыптастыру мақсатын негіздеумен байланысты зерттеу пәніне өзекті міндет ретінде жүйелі дидактикалық көзқарасқа сүйенуге негізделеді. Бұл міндеттерді шешу әдіснамалық сипаты мен құрамы жағынан ерекшеленетін жұмыстар кешенін жүзеге асыруға негізделген.

Барлық нәтижелер мен тұжырымдардың растылығы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде болашақ бастауыш мектеп мұғалімдерінің кәсіби-когнитивті-коммуникативтік компетенциясын қалыптастырудың когнитивті-лингвомәдени әдістемесіне негізделген. Таңдалған тақырып бойынша зерттеудің жаңашылдығы мыналардан да көрінеді:

- ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде жаңартылған мектепте шетел тілін оқытуда тапсырмаларды әзірлеуден;

- пән мазмұнының бірліктері ретінде интерактивті және лингвистикалық-тақырыптық минимумдарды анықтаудан және апробациялаудан;

- ақпараттық-коммуникациялық технологиялар арқылы болашақ бастауыш мектеп мұғалімдерінің кәсіби-когнитивтік-коммуникативтік компетенциясын қалыптастыру әлеуетін пайдалану негізінде;

- «кәсіби-когнитивтік-коммуникативтік компетенция» ұғымын қазіргі тұлғаның шеттілдік ортада өмір сүру және қатысым жасау мүмкіндігін қамтамасыз ететін шетел тілін оқыту саласындағы оқытудың сапалы жаңа өлшемінің көрінісі ретінде түсінік беруден;

- шетел тілін оқыту технологиясына когнитивтік-белсенділік компонентін енгізуден және университетте шетел тілін когнитивтік-коммуникативтік оқыту технологиясы түріндегі интегралды жүйені құрудан.

Диссертациялық жұмыстың бөлімдерін кездесулер мен хат алмасулар кезінде талқылау барысында шетелдік ғылыми жетекші ретінде Д.Т. Тулекенова ғылыми дарындылығымен, дербестігімен, өзіне деген жоғары талабымен және ғылыми зерттеудің заманауи әдістерін терең білуімен ерекшеленеді.

Ол диссертациялық жұмысты орындау барысында осы қасиеттердің барлығын жеткілікті дәрежеде көрсетті.

Зерттелетін мәселені терең теориялық зерттеу арқылы тәжірибелік зерттеуеден алынған мәліметтерді тәжірибелі жағдайда тексеру диссертантқа жүктелген міндеттерді ойдағыдай шешуге мүмкіндік берді.

Д.Т. Тулекенованың зерттеу нәтижелері кең талқыланды: ол бірнеше рет ғылыми конференцияларда және әртүрлі деңгейдегі кездесулерде сөз сөйледі.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, Тулекенова Д.Т. дербес зерттеуші болып қалыптасып, ұсынылған зерттеу өзектілігі мен маңыздылығы жағынан дәйекті және қол жеткізілген ғылыми-тәжірибелік нәтижелердің деңгейі диссертацияға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді, ал жұмыс авторы Тулекенова Динара Толеубековна 6D011900 «Шетел тілі: екі шетел тілі» мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесіне лайықты.

……………………………………

Бургас еркін университетінің
профессоры, доктор
Мария Стоянова Алексиева

Телефона нөмірі: +359 888653330

Перевод документа с русского языка на казахский язык, выполнен агентством переводов ТОО «Globaltext», БИН: 200240039261, в лице директора Рысбек Әділет Жартыбайұлы, 08.01.1993 года рождения, место рождения Алматинская область, ИИН: 930108300744.

Подпись: ______________

Ф.И.О. Рысбек Әділет Жартыбайұлы

Город Алматы, Республика Казахстан.

Двадцатое декабря две тысячи двадцать третьего года.

Я, Канаданова Гульнар Ергалиевна, нотариус города Алматы, государственная лицензия № 0000158 от 10.08.1998 года, выданной Министерством юстиции Республики Казахстан. Свидетельствую подлинность подписи директора ТОО «Globaltext» Рысбек Әділет Жартыбайұлы, которая сделана в моем присутствии. Личность представителя установлена, дееспособность его и полномочия, а также правоспособность ТОО «Globaltext» проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 2922

Взыскано: по ставке - 345 тенге, проект - 3450 тенге.

Нотариус:

Пронумеровано и прошнуровано

на 8 / восемь страницах

Подпись

ET41006032312201 30737C81877E

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия